

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของชุมชนชาวเขา		
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพิทยา พิณสาร		
ศึกษาต่อระดับชั้น	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนผดุง	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ วิสุทธิ์	วานิช	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต	ดวงสา	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของชุมชนชาวเขาและเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวัฒนธรรมของชุมชนชาวเขาใน 3 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมการสร้างบ้านเรือนและวัฒนธรรมการบริโภค พื้นที่ที่ศึกษา คือ หมู่บ้านพญาทอง ตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่ามูเซอแดง ที่ยังคงมีวัฒนธรรมที่เป็นแบบดั้งเดิม ในขณะที่เดียวกันก็มีการรับวัฒนธรรมใหม่จากภายนอกชุมชนเข้ามา ผลของการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวเขาเผ่ามูเซอแดง เดิมชาวเขาเผ่ามูเซอแดงแต่งกายด้วยชุดประจำเผ่า ในปัจจุบันการแต่งกายได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะมีการผสมผสานทางวัฒนธรรม การยืมวัฒนธรรมการแต่งกายของคนพื้นราบเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเต็มรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงบางส่วน เช่นการสวมเสื้อผ้าชุดประจำเผ่า แต่ตัดเย็บใหม่ให้เข้ากับของเก่า เงื่อนไขที่สำคัญที่ทำให้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลง คือ ค่านิยมของคนในชุมชนที่ยอมรับวัฒนธรรมการแต่งกายของคนพื้นราบ การติดต่อกับคนพื้นราบ และสภาพของอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการอพยพทำให้มีการแต่งกายแบบคนพื้นราบ

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการสร้างบ้านเรือนของชาวเขาเผ่ามูเซอแดง ผนังบ้านและพื้นจะทำด้วยฟาก หลังคามุงด้วยหญ้าคา แต่ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนจากเดิมเล็กน้อย เช่น การใช้วัสดุมุงหลังคาและการใช้ไม้ทำฝาเรือน เป็นการเปลี่ยนแปลงภายนอกของบ้านเรือน

ส่วนภายในไม่ได้เปลี่ยนแปลง เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากเดิมเล็กน้อย
คือ ความยากจน ส่วนคนมีฐานะดีมีแนวโน้มที่จะปลูกบ้านแบบคนพื้นราบ

การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการบริโภคของชาวเขาเผ่ามูเซอแดง เดิมการ
รับประทานอาหารเป็นแบบง่าย ๆ และแหล่งอาหารที่ได้มาจากการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการ
หาของป่าเป็นอาหารตามฤดูกาล ในปัจจุบันการรับประทานอาหารมีลักษณะผสมผสาน มี
การซื้ออาหารจากพ่อค้าแม่ค้าที่เข้ามาขาย มีการซื้ออาหารสำเร็จรูป เงื่อนไขสำคัญในการรับ
เข้ามาได้แก่ จำนวนประชากรมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความต้องการอาหารเพิ่มมากขึ้น การ
เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การติดต่อกับคนพื้นราบโดยเลือกรับวัฒนธรรม
การบริโภคเข้ามาเพื่อใช้แก้ปัญหาของตนเอง

Thesis Title	Culture Change of the Hilltribe Community		
Author	Ms.Pittaya Pinsan		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee			
	Asst.Prof.Yongyudh	Plianpadung	Chairman
	Lect.Visut	Vanich	Member
	Asst.Prof.Dr.Dusit	Duangsa	Member

Abstract

This thesis was aimed at examining changes in cultural patterns of hilltribe community culture and conditions governing such changes. The changes studied were in three major areas, namely, dressing, house making and consumption. The study site was Phya Kong Village, Sri Toi Sub-District, Mae Suay District, Chiang Rai Province, a Red Lahu or Musur tribe, which, while maintaining its traditional culture and traditions, had adopted a great many elements of the new culture from the outside. Findings were as follows:

As regards dressing it was found that traditionally worn tribal costumes had changed due to cultural assimilation. Borrowing lowlanders' dressing modes and culture was both total and partial in manner. Traditional tribal costumes were still worn but newly tailored to suit the traditional. Certain key factors/conditions affecting the change were tribal members' values which accepted lowlanders' dressing modes and culture, increased contact with lowlanders, and changed climatic conditions. Moreover, migration to the lowland was also found to have brought about the change.

As regards house-making culture it was found that tribal members' traditional houses, i.e., high stilts, flattened bamboo floors and walls with thatched

roofs, had slightly changed. Flooring, walling and roofing materials became similar to those normally used by lowlanders. However, such a change was mainly cosmetic. The interior of their homes still remained unchanged. Poverty was found to have accounted for such a slight change. Better-off families, on the other hand, tended to build their houses similar to those of the lowlanders'.

Finally, regarding consumption culture it was found that their dietary practices had somewhat shifted from the traditionally simple, i.e., dependence on grown vegetables, raised animals and seasonally available forest edible, to mixed ones. While still partially relying on above food sources, tribal members bought food from traveling traders and purchased finished food where available. Factors accounting for these changes were increased population which required more food and altered physical environment. Contact with lowlanders also made it possible for tribal members also made it possible for tribal members to selectively adopt the former's certain dietary habits so as to help solve their own problems.